

'Art i Acció', immòbils al museu

'Art i Acció' del MACBA traspua coherència com a resum de totes les tendències de l'acció o performance. Banal o transcendent, irreverent o inofensiu, tot hi té cabuda, en aquesta lliçó d'història que neutralitza els firaires de productes artístics rescalfats.

MARC VILA

'Art i acció' recopila elements, records, documentació i objectes d'obres artístiques realitzades entre l'any 1949 i el 1979. Aquesta exposició se centra en l'art d'acció.

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) ofereix per primera vegada des de la seva inauguració una exposició extremadament útil per a navegar i salvar-se en aquest oceà de consignes artístiques en què s'ha convertit una bona part de l'art dels nostres dies. Es tracta de la recopilació gegantina d'elements, records, documentació i objectes que conformen l'art realitzat al món entre els anys 1949 i 1979, centrat sempre en l'art que resulta d'una acció de vegades provocativa i sovint solitària, que després els amics, els crítics i sobretot el temps s'encarreguen de magnificar. Aquests trenta anys van ser força densos i habitualment només se n'explica una part

molt minsa. Per això han florit els imitadors, els seguidors, els epígons i els simples copistes, quan els veritables continuadors d'un art revulsiu i convulsiu romanen sovint ofegats pels mateixos motius que sempre han tingut els pioners. El cercle, doncs, continua tancant-se en una civilització que eleva la marginació del passat immediat a categories museables i sacralitzables. El que abans era transgressió i motiu de befa o de condemna ja és ara objecte de culte, intocable, delicat i analitzable amb la lupa respectuosa d'entesos, prínceps i burgesia tota.

El fons que ara es pot contemplar al MACBA prové del MOCA (Museum of Contemporary Art de Los Angeles) i aplega l'activitat

de prop de 150 artistes de tot el món. Sovint ha passat que els artistes de l'acció feien coses efímeres, de les quals avui només se'n conserva una carpeta de fotografies i algun article esgarrapat en alguna publicació minoritària. La mostra recull exemples de totes les tendències. Fins i tot aquells artistes que feien pintura d'acció han deixat obres que podem contemplar. Hi ha, per exemple, una filmació que revela el treball de degotís de Jackson Pollock, i tenim a l'abast teles foradades de Lucio Fontana. L'acció purament pictòrica assoleix la diversió màxima en *Obra*, d'Akira Kanayama (1957), un gran quadre pintat amb un cotxe de control remot amb un tinter incorporat que regalimava mentre l'artista feia circular el petit vehicle.

El llenguatge primmirat d'una certa crítica i el desig d'encasellar èpoques, productes, tendències i actituds fa que el terme acció sembli més sonor quan s'aplica a esdeveniments artístics que ens són propers en el temps, i es deixen de banda les accions de milers d'artistes que tant en el passat com ara mateix basen la feina en l'acció, i que són la majoria.

La fotografia del moment en què un amic dispara amb una pistola contra el braç de l'artista Chris Burden en una petita galeria és l'únic document que queda d'una tan brutal acció (1971). Les reproduccions inodores i incorruptes d'animals acabats d'escorxar formen l'escenografia del *Meat Show*, de Delford Brown (1964), quan el pú-

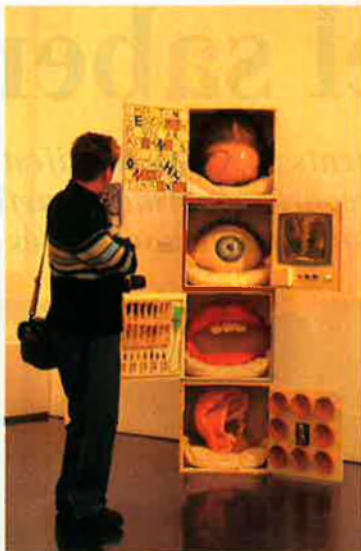
blic s'havia de passejar enmig d'aquella sangarrada després de pagar 75 centens de dòlar per poder-hi entrar.

Hi havia accions que tenien un aire més distès, com ara *El bes de l'artista*, d'Orlan, en què ella besava els visitants que pagaven (1964). Moltes de les accions referides en aquesta mostra provenen d'esdeveniments allunyats en el temps, amb una etapa especialment fructífera entre els 60 i els 70.

És possible que, a algun visitant, li agafin ganes de fer alguna cosa entre tants objectes, despulles camuflades i restes de brutals escenes de soroll i violència, però uns rètols oportunament col·locats als llocs més temptadors l'adverteixen educadament que s'abstingui de tocar les peces i de fer moviments perillosos. El visitant és dins un museu, no d'un parc temàtic, i viu la contradicció més flagrant amb l'esperit inicial de la majoria de les accions reportades, que eren la provocació, l'espasme, la transgressió o la ruptura.

Resulta escruixidor de sentir els comentaris dels visitants, sobretot adolescents, quan contemplen enregistraments de fets de sang i cèrimonials. N'és un *La bogeria absoluta*, del 1968, acció realitzada per Günter Brus i recollida en una sèrie de fotografies que el mostren orinant i defecant en públic i fent-se uns talls al pit amb una navalla. Ara, l'acció més espectacular és la *Gesamtkunstwerk* (Obra Conjunta), de Hermann Nitsch (anys 60), autèntica obra coral amb iconogra-

MARC VILA

fia cristiana, creus, sacrifici de sang, remenada de budells, soroll i música estrident, tot això durant sis dies frenètics.

Entre el material exposat, que ocupa tres plantes del museu, hi ha de tot i de tota mena, però singularment desigual en la concepció, des de la complexitat de les màquines de Jean Tinguely —com ara la màquina de dibuixar *Meta-Matic n.º 12*, de 1959, que actua amb motors i engranatges que produeixen dibuixos infantils— fins a la simplicitat de la *Màquina Automàtica de Poesia* de Robert Fillion, del 1962, amb dues rodes de bicicleta que giren sobre la paret i es detenen assenyalant a l'atzar mots que serveixen per compondre un poema, evidentment automàtic.

Joseph Beuys, per exemple, és un artista mediàtic i coreogràfic que

aprofita el món que l'envolta per inscriure-s'hi críticament. Així feu escombrar una plaça després de la celebració del Dia del Treball comunista, i la brossa (*Ausfegen*, 1972) que en resultà s'exposa en una urna horitzontal amb resonàncies reliquiàries. És l'art social immersit en una dinàmica externa. En canvi, l'israelià Gideon Gechtman s'ensenyava a si mateix rasurat i envoltat de records de la clínica on l'havien operat a cor obert. Amb pèls i cabells seus va fer després una col·lecció de pinzells (1974). En aquest cas, la pura autobiografia és el fil conductor que comença i acaba en l'artista mateix.

Pel que fa a la provocació, cal comparar els riscos que corrien el txec Milan Knizuk fent una acció als carrers de Praga de l'any 1964, o el romanès Ion Grigorescu quan saltava cridant per damunt el riu Traisteni l'any 1976, amb les provocacions britàniques i etlíques dels flegmàtics Gilbert & George, que es retrataven l'any 1973 en un progressiu estat d'embriaguesa (*Raining Gin*), que no concità mai la presència de la policia i que sembla un divertiment estètic tan innocu com les classes de política amb guix i pissarra de Joseph Beuys, que tenia garantida la integritat física pel fet de realitzar les accions, l'any 1980, en un país democràtic com Alemanya, desitjós de fer-se perdonar antics excessos de zel en la censura de les coses.

Hans Möller

Entre el material exposat, que ocupa tres plantes del museu, hi ha de tot i de tota mena. De moltes de les coses que feien els artistes, tan sols queden avui una carpeta de fotografia o algun article aparegut en una publicació minoritària.

Cultura Jovenut

COM CADA ANY, T'OFERIM LA POSSIBILITAT D'ANAR A ESQUIAR AL MILLOR PREU !!

Pal/Arinsal

A partir de 6.200 ptes.

Forfets 2 dies a Pal/Arinsal + 1 mitja pensió

Masella

A partir de 6.225 ptes.

Forfets 2 dies a Masella + 1 mitja pensió

La Molina

A partir de 6.000 ptes.

Forfets 2 dies a La Molina + 1 mitja pensió

Núria

A partir de 9.595 ptes.

Forfets 2 dies a Núria + cremallera + telecabina + 1 mitja pensió

Vaqueira

A partir de 7.850 ptes.

Forfets 2 dies a Vaqueira Beret + 1 pernoctació i esmorzar + 1 mitja pensió

TELÈFON INFORMACIÓ I RESERVES
93 483 83 63

www.gencat.es/catalunyajove

EXTERIOR
PROTECCIÓ CIVIL

FOR CONSUMIDORS